

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026–2028

KH 24.08.2026 § 155
333/03.00.00/2026

Valmistelija

Työllisyyspäällikkö Anna-Marja Tamminen

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne ehdotuksesta valtionavustukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026–2028.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen kevään 2026 kehysneuvottelun linjauksen mukaan hallitus toteuttaa korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa naapurustoihin ja kaupungin eri osiin kohdistuvan pilotin nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi.

Asetuksessa ehdotetaan valtionavustukseen oikeutetuiksi kaupungeiksi Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupunkia, jotka voisivat hakea avustusta 18–29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyttä edistäviin monialaisen yhteistyön hankkeisiin vuosille 2026–2028. Avustus myönnettäisiin valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 3 momentin mukaisena erityisavustuksena ja kaupungit voisivat käyttää sitä asetuksessa säädetyn tarkoituksen mukaisten hankkeiden järjestämiseen. Valtionapuviranomaisena toimisi Uudenmaan elinvoimakeskus ja maksatuksesta sekä takaisinperinnästä vastaisi Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus.

Valtioneuvoston asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 aikana.

Tausta

Vuoden 2026 valtion toisessa lisätalousarviossa on myönnetty noin 14,8 miljoonan euron määräraha naapurustoihin ja kaupungin osiin kohdistuvien pilottien järjestämiseksi nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi. Kehyspäätöksessä päätetystä 15 miljoonan euron määrärahasta on varattu 1,5 prosenttia (225 000 euroa) Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen ja Uudenmaan elinvoimakeskuksen hallinnollisiin kuluihin.

Asetuksella pyritään vastaamaan kasvaneeseen nuorten työttömyyteen sekä pitkäaikaistyöttömyyteen ja kaupunginosakohtaiseen nuorisotyöttömyyden eriytymiskehitykseen.

Tavoitteet

Esityksellä tavoiteltaisiin nuorten työllisyyden edistämistä ja pitkäaikaistyöttömyyden vähenemistä kaupunkien eri osissa. Lisäksi tavoitellaan positiivista muutosta avustukseen oikeutettujen kaupunkien eri osien nuorten työttömyyden eriytymiskehitykseen.

Kaupunkien järjestämisen hankkeiden tarkoituksena olisi kohderyhmän työllisyyden edistäminen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen

niillä kaupungin eri osa-alueilla, joissa nuorten työttömyys ja tuen tarve on suurin. Tarkoituksena olisi erityisesti edistää heikommassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin. Lisäksi tarkoituksena olisi monialainen yhteistyö, jossa kaupungit, viranomaiset, yritykset, yhdistykset tai säätiöt suunnittelisivat ja toteuttaisivat pilotit yhdessä.

Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 25.8.2026 saakka.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Satu Autiosalo

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Saarijärven kaupunki pitää tavoitetta nuorten työllisyyden edistämisestä ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemisestä erittäin kannatettavana.

Ehdotettu avustusmalli vain 11 suurelle kaupungille asettaa kunnat kuitenkin eriarvoiseen asemaan eikä sitä voida pitää yhdenvertaisena. Rajausta voi johtaa siihen, että samankaltaisessa tilanteessa olevat nuoret saavat eritasoista palvelua asuinpaikkansa perusteella.

Nuorten työllisyyteen liittyvät haasteet eivät rajoitu vai suuriin kaupunkikeskuksiin. Nuorten korkea työttömyys, koulutuksen ulkopuolelle jääminen ja syrjäytymisriski ovat myös maaseutu- ja seutukuntien haasteita.

Pienissä kunnissa palveluverkosto on usein harvempi ja etäisyydet suurempia, mikä vaikeuttaa nuorten pääsyä työllistymistä tukeviin palveluihin.

Kaupunkikohtainen rajausta ei huomioi pienten kuntien nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisriskin haasteita, jotka voivat olla suhteellisesti yhtä suuria tai suurempia kuin avustukseen oikeutetuissa kaupungeissa.

Saarijärven kaupunki ei pidä perusteluna avustuksen rajaamista vain nimetyille kaupungeille ja esittää, että avustuksen hakukelpoisuutta laajennetaan myös muihin korkean nuorisotyöttömyyden kuntiin.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa seuraavan lausunnon:

Saarijärven kaupunki pitää tavoitetta nuorten työllisyyden edistämisestä ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemisestä erittäin kannatettavana.

Ehdotettu avustusmalli vain 11 suurelle kaupungille asettaa kunnat kuitenkin eriarvoiseen asemaan eikä sitä voida pitää yhdenvertaisena. Rajausta voi johtaa siihen, että samankaltaisessa tilanteessa olevat nuoret saavat eritasoista palvelua asuinpaikkansa perusteella.

Nuorten työllisyyteen liittyvät haasteet eivät rajoitu vai suuriin kaupunkikeskuksiin. Nuorten korkea työttömyys, koulutuksen ulkopuolelle jääminen ja syrjäytymisriski ovat myös maaseutu- ja seutukuntien haasteita.

Pienissä kunnissa palveluverkosto on usein harvempi ja etäisyydet suurempia, mikä vaikeuttaa nuorten pääsyä työllistymistä tukeviin palveluihin.

Kaupunkikohtainen rajausta ei huomioi pienten kuntien nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisriskin haasteita, jotka voivat olla suhteellisesti yhtä suuria tai suurempia kuin avustukseen oikeutetuissa kaupungeissa.

Saarijärven kaupunki ei pidä perusteltuna avustuksen rajaamista vain nimetyille kaupungeille ja esittää, että avustushakukelpoisuutta laajennetaan myös muihin korkean nuorisotyöttömyyden kuntiin.

Otteen oikeaksi todistaa

25.08.2026

Minna Jaakkola
hallintosihteeri
Saarijärven kaupunki

Saarijärven kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 155

24.08.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 155

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.